ŞASE SPECIALIŞTI DEZBAT PROBLEME ALE ACTUALULUI CAMPIONAT:

C. BRAUN-BOGDAN, EM. VOGL, ANGELO NICULESCU, N. PETRESCU, ION BĂLĂNESCU ŞI C. CERNĂIANU

1. Considerați că recentul campionat mondial a influențat în mod pozitiv jocul echipelor noastre și în ce fel?

2. Găsiți că eforturile făcute în ultimul timp pe tema eficacității au dat rezultate?

3. Căror factori se datorează frecvența greșelilor de apărare în echipele de club și reprezentative?

Evoluția fotbalului mondial este determinată, mai ales în ultima vreme, de posiunea cheltuită de specialiști în direcția descoperirii și adoptării celor mai fericite soluții, ca răspuns la o serie de întrebări asupra cărora practica te obligă zilnic să meditezi.

Firește că ultimul campionat mondial servește drept bază de apreciere a progresului realizat în activitatea campionatelor naționale și în acest consens reporterii noștri au solicitat șase specialiști care au răspuns la trei întrebări despre campionatul categoriei A.

MAI MARE VARIETATE TACTICĂ

COLOMAN BRAUN-BOGDAN: Se poate vorbi despre apariția unor elemente noi în jocul echipelor noastre după C.M. Sporirea circulației jucătorilor și balonului, varietatea manevrelor tactice trebuie pusă neapărat în legătură cu cele văzute pe stadioanele din Anglia.

Se remarcă, de asemenea, așezarea mai puțin rigidă în teren a jucătorilor. Aceasta a permis practicarea unui joc elastic, cu treceri rapide din apărare în atac și viceversa. (Universitatea Craiova, Dinamo București, Rapid, Dinamo Pitești, Progresul).

Într-un cuvînt, consider că s-a obținut ceva, puțin ce-i drept, dar se observă. Timidele încercări, unele reușite, altele mai puțin reușite, dovedesc că jucătorii și antrenorii noștri sînt receptivi la „nou". Aceasta este după mine un mare cîștig pe care trebuie să-l dezvoltăm.

CONSECINȚELE PRACTICE DESTUL DE PALIDE

EM. VOGL: Sînt convins că jocurile campionatului mondial transmise de televiziunea noastră, cu toate că n-au abundat în lucruri nemaivăzute, au lăsat totuși o impresie deosebită jucătorilor și antrenorilor noștri și că teoretic ei au acceptat valabilitatea mai multor aspecte subliniate de aceste meciuri. Consecințele practice însă au fost foarte palide. Au existat unele încercări în ce privește maniera de a acționa a echipelor: cu „libero" (Dinamo București, Petrolul), cu extreme-apărători (Rapid), cu fundași atacanți (Steaua, C.S.M.S.). Dar trăsătura cea mai pregnantă a jocurilor de la C. M. și anume subordonarea și dăruirea totală a jucătorilor cei mai valoroși (Eusebio, B. Charlton, Beckenbauer, Bene, Rocha, Voronin și încă mulți alții) pentru reușita colectivă a echipelor lor n-a prea fost urmată de jucătorii noștri.

Consider că tocmai acest aspect, care nu este legat de cunoștințe deosebite sau de o pregătire îndelungată, putea și trebuia să fie în primul rînd pus în aplicare de către fotbaliștii noștri, mai ales în partidele internaționale. Astfel s-ar fi obținut probabil rezultate și mai bune.

Poate că antrenorii nu au insistat suficient sau poate că, impresionă cu jucătorii, au ales din învățămintele trase în urma campionatului mondial acele aspecte care cer un efort mai redus. Cert este că rezultatele internaționale nu pot fi obținute decît printr-un efort deosebit și printr-o subordonare totală a jucătorilor, cu toate posibilitățile lor, interesele echipei. Aceasta ne învață toate întîlnirile internaționale mai importante și de aceea de o asemenea calitate nu ne putem dispensa.

S-AU MĂRIT ZONELE DE ACȚIUNE

ANGELO NICULESCU: Despre urmările campionatului mondial, vizibile deocamdată în jocul echipelor noastre, se poate, cred, vorbi în următoarele direcții:

— **S-au mărit zonele de acțiune și de circulație a jucătorilor. A sporit considerabil elasticitatea echipei în ansamblu, ca urmare a creșterii elasticității fiecărui compartiment.**

— **Jucătorii au început să manifeste predilecție pentru modelarea procedeelor tehnice în condiții de mișcare.**

— **S-a îmbunătățit capacitatea de efort a fotbaliștilor noștri, în prezent ei străbat distanțe mai mari în timpul unui meci.**

APĂRĂTORII PARTICIPĂ MAI MULT LA ATAC

NICOLAE PETRESCU: Da, recentul campionat mondial a inceput să influențeze jocul echipelor noastre. Se simte totuși (probabil dintr-o lipsă de informare aprofundată, care să fi surprins esența celor văzute pe stadioanele din Anglia), cum mulți antrenori și jucători au receptionat laturi ce țin de formă, de aparență, de „așezarea" pe teren și nu de conținut, de noile principii de manevră, de mișcare pe teren, ale jucătorilor, liniilor și echipei în ansamblu. Aș cita în acest sens dintr-un lung șir de exemple posibile, echipele Steagul roșu pentru așezarea rigidă în tiparul betonului și Dinamo București pentru marcajul „om la om" împins pe tot terenul, adoptat la începutul campionatului și părăsit ulterior, dovadă că antrenorii acestei echipe și-au îngăduit un experiment, avînd ulterior capacitatea să evalueze rapid rezultatele și să manifeste suplețe de spirit în fața evidenței.

Notabil mi se pare sporul de calitate vizibil în rezolvarea fazelor de atac prin participarea masivă a jucătorilor din linia de apărare. La Dinamo Pitești, „U" Cluj și Universitatea Craiova tendința aceasta a căpătat o tentă și mai accentuată prin intercalarea alternativă în

Să depășim perioada tatonărilor!

timpul acțiunilor ofensive a unuia dintre fundașii centrali.

In ultima vreme s-au detașat cițiva jucători prin adeziunea lor la tipul de fotbalist omniprezent, „rătăcitor" după o denumire mai veche. In această categorie includ pe cei amintiți și participe la toate fazele jocului (fie de apărare, fie de atac), precum și pe acei ce știu cînd e necesar să acționeze în alte zone decît cele consacrate unui anumit post. Oblemenco, Ivan, Circumărescu (Universitatea Craiova), Ghergheli (Dinamo București), Mustețea, Adam („U" Cluj), Dobrin, Turcan (Dinamo Pitești), Campo (Steagul roșu), Axente (U.T.A.), Dridea (Petrolul), compun în acest sens o mică „avangardă".

IEȘIRE DIN „CORSETUL" POSTULUI

ION BĂLĂNESCU: Este știut că la C.M. toate echipele au manifestat un nivel de pregătire fizică foarte înalt. La noi, pe linia unei influențe firești, aș evidenția din acest punct de vedere echipele Universitatea Craiova, Dinamo Pitești și oarecum Jiul Petroșeni. Cînd au jucat acasă, aceste formații și-au sufocat, pur și simplu, partenerii, printr-o circulație rapidă a jucătorilor și a balonului, prin schimbări derutante ale direcției de atac. Apreciez totodată — la echipe ca Dinamo București (cel mai pregnant), Universitatea Cluj (numai în meciul de la Iași), Rapid și întrucîtva la Progresul — orientarea jucătorilor de a acționa în mod organizat pe mai multe zone. Ieșirea din „corsetul" postului pe care ești specializat îți conferă posibilitatea aplicării unui număr sporit de manevre tactice.

Fără îndoială, căutările acestea, altfel nu le putem numi, deoarece nu au avut o notă dominantă în concepția de joc a echipelor, merită a fi consemnate, deoarece aduc ceva nou în fotbalul românesc. Un amendament: perioada pregătitoare a returului, fiind prima mare perioadă de pregătire după campionatul mondial, va trebui să însemne o etapă de muncă continuă și perseverentă, o etapă de traducere în practică a atîtor învățăminte prețioase.

ELEMENTE POZITIVE IN DOMENIUL TACTIC

C. CERNĂIANU: Două idei fundamentale, puse în practică de cele mai multe echipe participante la turneul final din Anglia contin, cred eu, tot ceea ce înseamnă modern în fotbal.

Prima idee s-a concretizat în sporirea sarcinilor majorității componenților unei echipe, rolul fiecăruia dintre ei devenind în timpul meciului mult mai complex. A doua idee fundamentală derivă de fapt din prima și se referă la caracterul extraordinar de elastic pe care l-a manifestat jocul tuturor echipelor clasate pe primele locuri.

Fără îndoială că în acest tur de

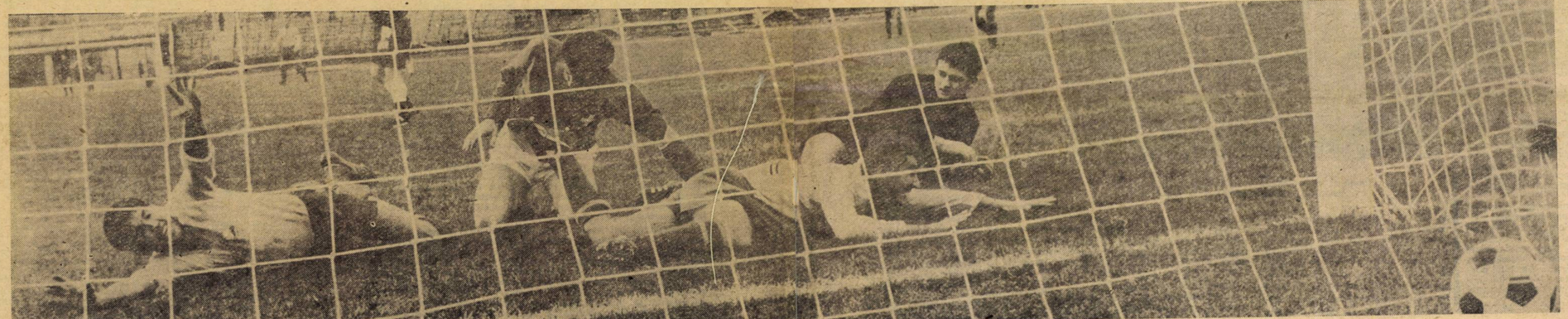

ANTRENAMENTE ÎN CONDIȚII DE JOC

COLOMAN BRAUN - BOGDAN: Evident, nu numai noi discutăm despre sporirea eficacității. Nu o dată în campionatul englez s-a întîmplat ca 22 de echipe să marcheze într-o etapă doar 8—10 goluri. Alt exemplu. Jair, un jucător de mare valoare al echipei Internaționale, a ratat în meciul cu Vasas două mari ocazii trăgînd peste bară din poziții extrem de favorabile. De aceea mi se pare că eficacitatea echipelor noastre în prima parte a campionatului n-a fost chiar atît de îngrijorătoare. Ceea ce deranjează însă în jocul echipelor noastre de categoria A este faptul că se creează foarte multe ocazii care se ratează din diferite motive. Cauze sînt multe: lipsa de curaj, lipsa de responsabilitate a unor jucători, lovirea incorectă a balonului cu ambele picioare, precipitarea... Cum să eliminăm asemenea deficiențe? Cred că antrenorii trebuie să persevereze în a „deschide", ca să zic așa, apetitul de goluri la jucători. Bonihadi, bunăoară, nici o dată nu era multumit cît marca. De aceea în campionatul din 1947-48 în 6 de meciuri a înscris nu mai puți de 49 de goluri. Mincător de goluri, nu altceva!

D asemenea este nevoie de multe repetări la antrenamente în ce privește loviturile la poartă, făcute bineînțeles în condiții cît mai apropiate de oc. Acest deziderat va putea fi realizat prin perfectarea a cît mai multe jocuri amicale cu caracter de antrenament în zilele care preced etapa de campionat.

COMPLICĂRI INUTILE ALE ACȚIUNILOR

Ef. VOGL: Spre regretul meu, n-a putea spune că în prima parte a campionatului s-a înregistrat vreo ameliorare mai vizibilă. Preocupare în această direcție a existat, fără îndoială, însă continuă să persiste complicarea inutilă a acțiunilor, lipsește trasul la poartă de la distanță la prima ocazie favorabilă și uneori se mai observă și o oarecare superficialitate în finalizare sau exercitații în valorificarea ocaziilor create.

D. altfel, eficacitatea nu poate fi de deplin realizată într-un termen scurt, pentru că ea nu este numai o problemă de ordin tehnic și tactic sau de instruire, ci și una de mentalitate.

Jucătorii noștri încă nu sînt setoși de goluri cît s-ar cuveni și primele semne ale victoriei sînt suficiente pentru a le micșora insistența de a mai marca.

AȘTEPTĂM ȘI CONTRIBUȚIA JUCĂTORILOR

ANGELO NICULESCU: Eficacitatea constituie încă o problemă care este în curs de rezolvare, chiar și pe plan mondial. La noi, în procesul de instruire, problema trasului la poartă ocupă timpul și atenția antrenorilor în cea mai mare măsură. Dar, jucătorii, cu toate că la antrenamente insistă în exersarea trasului la poartă, la jocuri adoptă cu totul altă atitudine, uitînd sau neglijînd scopul principal al jocului, marcarea golului. Personal consider că jucătorii, în majoritatea cazurilor, nu-și aduc contribuția personală, că privesc sarcinile jocului cu superficialitate, și de aceea nu reușesc să atingă adevăratul scop al jocului. Cu toate că, mai ales în ultimul timp, există o preocupare specială din partea antrenorilor de a îmbunătăți finalizarea. Aceasta se vede în faptul că la antrenamente se exersează foarte mult trasul la poartă sub diferite forme, pentru a crea deprinderi automatizate, care să ajute la rezolvarea finalizării. La aceasta însă așteptăm să se adauge — repet — și neprețuita contribuție a jucătorului, care întîrzie să vină.

Dintre echipele noastre trebuie să subliniez pe Jiul, care, deși nou promovată în categoria A, a marcat cele mai multe goluri, situîndu-se înaintea echipelor cu vechi state în această categorie.

EFORTURILE NU AU DAT REZULTATE

N. PETRESCU: Eforturile întreprinse pentru sporirea eficacității n-au dat rezultate. De fapt, modul în care se pune problema mi se pare eronat. Rezolvarea tuturor parametrilor care compun în sinteză sfera eficacității nu poate fi realizată decît la nivelul generației de juniori. Cu fotbaliștii maturi retușurile sînt dificile și discuțiile pe această temă nu pot duce, în ultimă instanță, prin repetarea lor obsedantă, decît la apariția unor „complexe" dăunătoare. Ca o dovadă, în materie de metodică pentru ameliorarea eficacității nimeni n-a venit cu soluții precise. Nici un antrenor n-a vorbit concret despre experiența și despre rezultatele obținute în problema eficacității. Tăcerea aceasta are o singură explicație: dificultățile reale, greu de evaluat într-o discuție, comod de purtat, dar palidă pe lîngă concretețea practicii.

JUCATORII SĂ URMĂREASCĂ CU TENACITATE GOLUL

ION BĂLĂNESCU: Nu spun o noutate dacă afirm că problema eficacității este un subiect de discuție nu numai pentru fotbalul nostru, ci pretutindeni acolo unde se practică acest cuprinzător sport. Nu pot fi negate anumite eforturi care s-au făcut și se fac pe linia îmbunătățirii continue a eficacității (Jiul, Dinamo Buc., Rapid etc.). Rezolvarea într-un fel sau altul a acestei probleme spinoase este indisolubil legată de un lucru foarte important: **echipele să aibă jucători cît mai multi cu simțul porții foarte dezvoltat, care să urmărească cu tenacitate golul. De aceea, cred că setea de goluri trebuie cultivată încă de la o vîrstă fragedă. In fond, golul este suprema satisfacție a jucătorului chiar și atunci cînd nu l-a produs el, ci doar l-a creat.**

In campionatul nostru s-a observat că eficacitatea este condiționată de forma pe care o au realizatorii principali. Ivansuc de la Universitatea, spre exemplu, dacă n-a fost în formă, atacul clujean a marcat foarte puține goluri. Sau la Rapid, atunci cînd Ionescu n-a mai „găsit" poarta, golul a fost realizat în mod chinuit. Și exemplele ar putea continua cu numeroși jucători.

In încheiere, vreau să mă mai refer și la o altă latură a problemei. Este cunoscut că o echipă, independent de sistemul de apărare pe care îl întîlnește, își ajută atacanții finalizatori, creîndu-le posibilități de marcare. Atît nu ajunge însă. Cel în cauză trebuie să albă o asemenea pregătire încît să-și găsească singuri mijloacele de concretizare în funcție de situațiile prezente în joc. Din acest punct de vedere jucătorul ideal pînă acum s-a dovedit dinamovistul Frățilă.

CONTRADICȚII

C. CERNĂIANU: Statistic, se pare că există o oarecare imbunătățire. Apar însă unele contradicții. Au fost jocuri în care s-au înscris multe goluri, dar s-au înregistrat și din acelea în care nu s-a marcat nimic sau aproape nimic. Cred că în ultima vreme paralel cu eforturile de sporire a forței de atac, au apărut neglijențe în jocul apărătorilor.

Este aceasta cea mai frumoasă fotografie de fotbal a anului? Incă nu știm. Juriul concursului nostru va decide zilele acestea dacă imaginea **golului al treilea, înscris de Frățilă în meciul cu Elveția, prinsă atît de sugestiv de fotoreporterul PAUL ROMOȘAN, va fi... cîștigătoare!**

LIPSA DE PREGĂTIRE

COLOMAN BRAUN-BOGDAN: Primul semn al oboselii și al greșelilor este fără discuție lipsa de pregătire. In asemenea condiții, puterea de judecată nu mai e spontană, exploziva, așa cum o reclamă jocul. Adăugați și greșita deprindere a unor apărători care vor să „înflorească" puțin situațiile intîlnite și vom avea cît de cît explicația atitor greșeli de apărare, unele din ele hotărîtoare în stabilirea rezultatului final. (Vezi meciurile Steagul roșu — Rapid, Dinamo — Jiul, România — Polonia etc.)

„GREȘELI PERSONALE" - CA LA BASCHET

EMERIC VOGL: Părerea mea este că cea mai mare parte din greșelile de apărare, care într-adevăr s-au înmulțit în ultimul timp, sînt — ca să folosesc un termen uzual în baschet — „greșeli personale": neatenție, superficialitate, desconsiderare a adversarului etc. Toate la un loc pot duce pe jucători în situația ca o greșeală tehnică, de execuție, să pară chiar inevitabilă. Aș adăuga, în unele cazuri, lacune în colaborarea fundașilor, în sensul că atunci cînd acționează în linie remunță complet la dublare chiar și în situațiile cînd aceasta este necesară. Nu putem vorbi de aceste greșeli ca un simptom caracteristic echipelor reprezentative. Dacă ele sînt prezente în jocurile de campionat, este normal să apară și la echipele naționale, cum s-a întîmplat în partidele cu Elveția, Polonia, Italia și Israel, în care am primit goluri din greșeli individuale evitabile. In orice caz, sînt de părere că apărătorii echipelor noastre trebuie să fie mai conștienți de responsabilitatea lor și nu numai în anumite perioade de joc, ci pe tot parcursul meciului, să fie pătrunși de ideea că lor nu le este îngăduită vreo superficialitate în nici un moment și în nici o împrejurare.

MARCAJ NECORESPUNZĂTOR

ANGELO NICULESCU: Frecvența îngrijorătoare a greșelilor în apărare la echipele de club se datorează în primul rînd nivelului tehnico-tactic scăzut al apărătorilor noștri, care nu și-au însușit în suficientă măsură procedeele tehnice de bază, specifice acestor posturi. **Atacul de deposedare** constituie o mare lacună a apărătorilor noștri și acest lucru s-a văzut în faptul că au fost depășiți cu ușurință de către atacanții adverși. In zona de apărare, procedeele tehnice nu sînt folosite în forma cea mai simplă, directă. De regulă sînt folosite mișcări suplimentare de pregătire a acestora. Degajările sînt întrebuințate foarte rar, ceea ce determină accentuarea dominării teritoriale a adversarului și, în consecință, determină greșelile apărătorilor. **Jocul pe cupluri** în apărare fiind insuficient aprofundat, este puțin aplicat. De aceea, cînd un apărător este în acțiune, coechipierul cel mai apropiat nu-l dublează, iar celălalți nu se plasează în conformitate cu cerințele fazei și se re-

Posibilitățile tehnico-tactice ale apărătorilor să ajungă la nivelul înaintașilor

zumă numai la marcarea adversarului direct de la distanță. In asemenea situații, atacanții adverși exploatează greșelile și marchează goluri.

Marcajul propriu-zis se face adesea cu totul necorespunzător. Apărătorii noștri folosesc în majoritatea situațiilor numai marcajul la intervenție, fără a-l îmbina cu marcajul om la om, în cadrul zonei. Lăsîndu-se prea mult atrași de minge, neglijează complet adversarul direct, și efecte nefaste apar frecvent. De asemenea, apărătorii noștri s-au obișnuit să lase pe atacanți să intre în posesia mingii și apoi să atace pentru deposedare. In acest fel, își îngreunează propriile sarcini de apărare.

CAUZE COMPLEXE

N. PETRESCU: Greșelile de apărare sînt cauzate de factori tactici, tehnici și psihologici.

Mulți dintre fotbaliștii noștri n-au aprofundat bine jocul de apărare. Nu le este clară noțiunea de marcaj și ignorează cîteva adevăruri importante. Într-o echipă, un singur jucător poate efectua „marcajul-umbră" pe tot terenul. Doi, sau mai mulți nu se pot sincroniza, deplasările lor pot determina breșe serioase în sistemul defensiv. In schimb, maniera de marcaj pe zonă e înțeleasă și aplicată ca ceva „lejer-indulgent". Cînd de fapt în cadrul zonei sale, fiecare apărător trebuie să-și marcheze adversarul foarte atent, strict, fie la intercepție, fie lipindu-se de el.

Jucătorii nu cunosc, de asemenea, toate mijloacele tactice posibile pentru rezolvarea colectivă a unei faze de apărare. La unele echipe străine se observă cum după depășirea (eliminarea) unui apărător, apare ca din pămînt altul. Sincronizarea, corelarea, apropierea pozițională a apărătorilor noștri e doar sporadică, ușor de „deconectat" încît, frecvent, depășirea unui singur apărător deschide un adevărat bulevard spre poartă.

Pot fi, de asemenea, încriminate deficiențe de ordin tehnic. Fotbaliștii noștri au progresat prea puțin la capitolul tehnicii atacului de deposedare în condiții de mare dificultate. Antrenarea acestui procedeu este departe de exigențele fotbalului modern.

Și, în sfîrșit, concentrarea jucătorilor în faza de apărare se efectuează cu numeroase sinuozități. După cîteva intervenții reușite, apărătorii se relaxează, conștient sau nu, subestimînd în continuare capacitatea atacanților. Adunînd toate acestea vom găsi explicații plauzibile pentru frecvențele eșecuri înregistrate în faza de apărare.

SE CAUTĂ SOLUȚII COMPLICATE

ION BALANESCU: Factorul psihologic, aș spune, este determinant în comiterea erorilor în sistemul defensiv. Logic, situațiile decurg în felul următor: apărătorii, lipsiți de simțul anticipării și necunoscînd bine succesiunea desfășurării acțiunilor în atac, sînt surprinși, de regulă, pe poziții greșite. In continuare (dar, evident, cu întîrziere), dîndu-și seama de această greșeală de plasament, caută să o repare, devin precipitați și în aceste condiții comit o nouă greșeală tehnică, la apariția căreia concură și stăpînirea insuficientă a procedeelor adecvate.

Asemenea aspecte au fost destul de dese în campionat și chiar în jocul reprezentativelor noastre. Ca să nu mai vorbesc că uniî, crezîndu-se prea stăpîni pe situație, riscă soluții complicate creînd astfel un mare pericol la propria lor poartă. Dan Coe, Hălmăgeanu, D. Nicolae, Bîlan și alții ne-au oferit asemenea mostre în partidele pe care le-au jucat, anulînd dintr-un condei tot ceea ce echipa lor realizase pe parcursul meciului.

Așadar, atenție la pregătirea multilaterală a apărătorilor. Azi, cînd în fotbalul modern timpul de execuție se reduce la maximum, este imperios necesară reconsiderarea degajărilor directe (din volé), folosirea celor mai rapide și simple mijloace de degajare a propriului tău teren.

NIVEL TEHNIC SCĂZUT

C. CERNĂIANU: Pe scurt, cred că aceștia sînt factorii:

a) nivelul tehnic încă scăzut al majorității apărătorilor noștri

b) dublarea apărătorului depășit se face de multe ori necorespunzător, iar în unele situații ca nici măcar nu se efectuează;

c) se acordă prea puțină atenție mijloacelor de prevenire a surprizelor în situațiile fixe de apărare. Fundașii sînt lăsați, în asemenea situații, să se organizeze după cum îi taie capul, fără ca, în prealabil, să se facă exerciții specifice în cadrul antrenamentelor. Se impune o mai mare atenție acestui capitol din partea noastră, a antrenorilor;

d) în strînsă legătură cu cele de mai sus, aș releva faptul că pe plan mondial a apărut tot mai pregnant un jucător cu mare personalitate în dispozitivul fiecărei apărări: jucătorul denumit „libero", întrunește posibilitățile cele mai eficace de apărare, hotărăște și distribuie cu rapiditate fiecărui coechipier rolul pe care trebuie să-l îndeplinească. La noi, asemenea jucători pot fi numărați pe degete: **Nunweiller III, M. Marcel, Metcas, Jenei** (Steaua). Nu întotdeauna, însă, rolul acestora se manifestă cu maximum de eficacitate, deoarece, pe de o parte, nu sînt ascultați întocmai, iar pe de alta, nici ei nu sînt consecvenți în rolul ce le-a fost conferit.